

ئۆكرانيا... سىلېمانى... بەزاندنى ھېلى سوور

ئەيۇب بابۇ بارزانى 22.9.2025 جنىف

رېووداۋە خۇيىناۋىيەكەي ئۆتۈل لالەزار لە رۇۋى ۲۲ى ئاب ۲۰۲۵ كۆمەللىك شتى ئاشكرا كرد، ھەرگىز بەخەيالى زۆر كەس لە خەللى سىلېمانىي كە پايتەختى رۇشنىرىي ھەريىمى كوردستانە نەھات... رېووداۋەكە شۆكھىنەربوو و دەرخەرى مەترسىە گەورەكان بوو كە ھەرەشە لە سەرتاپاي ھەريىمى كوردستان پىكدەھىيىت، بەمەش دياردەكەويىت كە ھىشتان كلتورى دىالوگى ھىمانە و بونىادنەر زۆر دوورە لەمىشكى سەركردە وسىاسەتمەدارانى كورد.

سىلېمانى كراۋەترە لە رېوى ئازادى را دەرپرپ و رەخنەگرتن لەدەسەلاتى كوردى و رىكخستنى رېپىوان و ئەنجامدانىخۇپىشانان و پېچەوانەي ھەوليرى پايتەختە كە دەسەلاتى پۇلىسى دەستى بەسەرداگرتوۋە.

دەمىكى زۆرە جەماۋەر باۋەر و قەناعەتبان ھىناۋە بەۋەي كە سەركردە كلاسيكىەكانى كورد دژايەي بەھاكانى دىموكراسىەت دەكەن و بەرەستىك لە بەردەم خواستەكانى گەلى كورد پىكدەھىيىن بۆ دروستكردنى كۆمەلگەيەك كە مافەكانى مۇقتىدا پارىزراۋ بىت، ھەرەھا بونىادنانى دەۋلەتى ياساۋدابهشكردنى سەرۋەت و سامان بەشۆۋەيەكى دادپەرورانە نەھىشتنى گەندەلى.

سەركردەكانى كورد پۇرسەي ھەلپژاردنى پەرلەمانىيان بەئەنقەست لە بنەرەتەۋە پەكخست و كرديان بە تەنھا پۇرسەيەك بۆ دووبارە بەيەتدەنەۋە بۆ ھەمان دەستەبژيرى گەندەل.

بەكورتى ئەزمونى گەلى كوردستان لەگەل حوكمى بنەمالە ئەزمونىكى زۆر تال و سەرچاۋەيەكە بۆ كىشە ئالۆزەكان و مەترسیدارە بۆ داھاتوۋى ئەم گەلە و نەۋەكانى داھاتوۋ.

ھەر لە سەرەتاۋە سەركردايەتتى يەككىتى نىشتىمانىي كوردستان كە دەسەلاتى راستەقىنەي سىلېمانىي بەدەستە، لەدەست ئەۋ دوژمنكارىيە توركيایە كە بەشۆۋەكى پەيتاپەيتاۋە ھەلدەكشاۋ دەينالاند، چونكە يەككىتى شۆيىنپىھەلگىرى سەركردايەتتى پارتى(حكومەتى بنەمالە وخزمەكان) نەبوو، ئەۋ حكومەتى كە بۆ ھەماھەنگىكردنى سىياسەتەكانى لەگەل توركيە و بەشۆۋەيەكى ووردتر بەپىي لۆژىكى مېتى توركى، فەرمان لە سەرۋكى پارتى، مەسعود بارزانييەۋە ۋەردەگرىت.

مانگە ھەنگىنە بەردەوامەكەي پارتى و توركيە كە لە ھەمانكاتدا سىياسى و ئابۋورى وئەمنى وسەربازىيە، بواريكى فراۋانى بۆ ئەنجامدانى مانۆر لەدژى يەككىتى نىشتىمانى و گەلى كورد لە ھەر چوار پارچەكەي كوردستان بە سەركردايەتتى پارتى بەخشى.

ئامادەبوۋنى توركيە لە روۋى سەربازىيەۋە بەشۆۋەيەكى چر لەناۋچەي بادىنان، مافى سەرىپەرشتيكردن ياخود ماندىتى بەرىتانى - فەرەنسى دۋاي جەنگى جىھانىي يەكەم لە دروستكردنى ناۋچە پارىزراۋەكان يان ولاتانى پۇژھەلاتى ناۋەرەاستمان بېردخاتەۋە، عادەتى كۆلۇنيالىزىمى ترادسونال ھەر لە سىيەكانى سەدەي رابردوۋ ۋە وايە كاتىك ناتونىت حوكمى كۆلنىاليي راستەوخۇ بسەپىيىت بۆ "ناراستەوخۇ" دىگۆرپىت بەمەبەستى چەۋاشەكردنى گەلان.

توركيە ئەمپۇ ئەم رۆلە، لە ھەريىمى كوردستان، دەبىيىت و ھەر لەم سۆنگەيەۋە سەردەرى دەكات لەگەل سەرۋكى پارتى كە ھاۋپەيمانى سەركەي ئەوانە لە ھەريىمى كوردستانى ژىر سەرىپەرشتيي و ماندىتى توركى.

پاشكۆيەتتى پارتى و خۇخستنى سەركردايەتتەكەي لە باۋەشى توركيە بەمشۆۋە پوۋن و ئاشكرايە ھەمو ھىلە سورەكانى ناسيونالىزىمى كوردىي تىپەراند، گریمان ئەگەر لەم كاتدا ئەم جۆرە ھىلانە لەبنەرەتەۋە بوۋنيان ھەبىت! كە ئەمەش لە دەرئەنجامى رىشەكوتانى كلتورى جاشەيتى و بەكرىگىراۋىيە لە شەستەكانى سەدەي رابردوۋ.

ئەمەش شتىكى نامۇ نىيە بۆ سەركردايەتتى پارتى كە كارامەۋ شارەزايە لە ھونەرى پەرىنەۋە لەم باۋەشە بۆ باۋەشىكى تر

كە بەرژەۋەندىيەكانى بنەمالە دەبىزۋىيىت و دەبىيىن لە ۱۹۶۳ - ۱۹۹۱ لە باۋەشى ئىران بوو

پاشان پەرییه‌وه بۆ باوەشی حزبی به‌عس له ۱۹۹۱ - ۲۰۰۳ له‌وێشه‌وه بۆ باوەشی تورکیا له ۲۰۰۸ هه‌تا‌کو ئه‌مه‌سالی ۲۰۲۵ به‌رده‌وامه‌.

پاشکویه‌تی بو لایه‌نیکی به‌هیڙ دەرخری ئه‌وه‌یه که ئهم سه‌رکرده‌یه لاواز و بی ئیراده‌یه و متمانه‌ی به‌خۆی نیه و ناتوانیّت به‌ته‌نیا بچولیت‌ه‌وه به‌هۆی ئه‌و ترسه‌ قۆلێ که سایکلۆجیه‌تی‌دایه، هه‌رچه‌نده له‌به‌رده‌م به‌رامبه‌ره‌کانی بو چه‌واشه‌کردن‌یان خۆی به‌ قاره‌مان و به‌هیڙ دهرده‌خات، لێره‌دا نامانه‌وێت زیاتر ره‌وتی په‌یوه‌ندیه‌کان له‌گه‌ڵ ده‌زگا هه‌ولگرییه‌کانی و لاتانی دیکه‌ی دوورتر ب‌خه‌ینه به‌رباس.

خالى وەرچەر خان و مەترسیدارەكە بۇ سڤكردىنى ھۆشيارى دەستەجەمعىي نەتەوہ كورد بەشيوہىەكى سىستەماتىك ئەوكاتە دەستىيىڭرد كاتىك لەسەر داواى دەزگای ھەوالڭرىي سافاكى ئىرائى سەركردهى ديارى كورد، سلیمان موعىنى و ھەقالاكانى لە سالى ۱۹۶۸ كوژران، ھەر لەو كاتەوہ بەربەستەكانى بەردەم قەدەغەكراوہكان لابران و بەشيوہىەكى زەق ھىلە سوورەكان بەزىئران.

له کاتی مەملانێی کورد - کورد دا داواکردنی یارمەتی له هەر ولایتیک بەتایبەتی له ولاتانی دراوسێ، بەهەموو پێوەرەکان لەو پەری مەترسیدایە و هەموو هیله سورەکان دەبەزینیت و گوێبێستی دانپێدانانەکان ئەو کەسانە بووین کە له ٢٢ی ئاب دەستگیرکران.

ئەوان لە رییگای فروکەخانەیی نیۆدەولەتی ھەولێر گەشتی دەروەیان کرد ئەمەش واتای ئەوە دەدات کە گەشتەکانیان بە ئاگاداری سەرۆکی پارتی و دەزگای پارستن بوو.

فروڳه که یان کاتیڳ له فروڳخانه ی ئسیستانبول دهنیشیتوه واتای ئه وهیه که میتی تورکی ئاگادارهو کاتیڳ بهره ئوکراینیا بهریده که ون و دهگنه ئه و ولاته واتای ئه وهیه که ههریهک له مؤساد و میتی تورک ودهزگای ئاسایشی ئوکراینیا که به SBU ناسراوه ئاگاداری پلانه کهن.

ئەو گروپە لە فەرۆكە خانەوە دەگوازیڤ بۆ سەربازگەيەكی رَاهیئان لەسەر چۆنیەتی بەكارهێنانی درۆن و فەرۆكە ی بێفەرۆكەوان و لەدوای تەواوبوونی پرۆسە ی مەشقەكە لە ئۆكرانیا لە رینگای فەرۆكە خانە پێشوەكاندا دەگەڕێنەووە بۆ هەریمی كوردستان.

بیگومان هه ماهه نگیه کی ته و او له نیوان ژماره یه ک ده زگاه و الگریه کاند هه بووه له پلاند ارشتن بو مشق پیکردنی ته و گروپه کوردیه و دیار کردنی پلان و ئامانجه کان بو هیئانه دی برژوه و هندی هه و به شه کان له کوردستان و به تایبه تی له سلیمانی، به دلیایه وه زنجیره یه کی دیا لوگ و گفتوگو به شیویه کی نه نیی نیوان لاینه به شدار بووه کان ته نجامدراوه پیش ته و دی تیوه گلاوه کان بگه ن به ریکه و تن.

به‌رداوامیوونی مملانیه‌کان له نیو مالی تاله‌بانی و که‌له‌که‌بوونی نه‌رینه‌کان و نیمچه چاره‌سهریه‌کان ته‌نانه‌ت بشت‌گوێخستنی چاره‌سهریه‌کان وایکرد لایه‌نی به‌رام‌به‌ر که چاوهری زه‌فر بردنه زیاتر رۆ‌له‌گه‌وره‌که‌ی خۆی بشاری‌ته‌وه و دابه‌شبوون و جیا‌بوونه‌وه له‌نیو سه‌رک‌دایه‌تی یه‌کی‌تی وه‌ک مملانیی شه‌خسی وێنا‌بکات که‌هیچ لایه‌نیکی سیاسی له‌ده‌روه‌ی یه‌کی‌تی په‌یوه‌ندیی به‌م بابه‌ته‌وه‌ نیه‌.

ئایا ئەو بەرزەوەندییەکانە چینی کە ئەو هەموو هیژ و لاینە نیۆدەولەتییەکانی هەماهەنگراو و بەدیاریکراوی لە هەریەک کوردستان کۆدەکاتەو و یەکیانە دەخات.

روون و ئاشكرايه كه سه دام حوسين و له دايدا سه روكي توركيا، ئه ردوغان پشتيواني سه روكي پارتى، مه سهوود مه لا مسته فا بوون، له ٣١ ئاب ١٩٩٦ مه سهوود داواى ده ستيوهردانى به عسى كرد و ده بابه كانى ئه و حيز بهى هينايه هه ولير بو دهر كردنى هيزه كانى يه كيتى له و شار، ئه مه شى بو كرا، به لام سه كه وه تنه كه سه كه وه تنى كى ته واو نه بوو چونكه مه سهوود ويستى هاوشيوه ي هه ولير ده سته سه ر پاريزگاي سليمانى بگريت، و اتا ده سته گرتن به سه ر ته واوى هه ري مي كوردستان و له پاشاندا خو ي وه ك فه رمانه وه ايه كى گشتى به سه ر هه ري م جار بدات.

[illegible]

لێڤەدا ئەو هاوکێشەییە که بووە مایەی رەزامەندی ئێران و تورکیا و عێراق و سوریا پتەوتر بوو، هاوکێشەکه بریتی بوو لەدابەشکردنی هەرمی کوردستان بۆ دوو ناوچەی هەژمۆن، هەرواوەچەیک بۆ حزبیەک بێت و لەژێر دەسەلاتی دوو سەرکردەی ناتەبابێت و هیچ دەرفەتیەک بۆ یەکگرتنەوهی ئەم دوو ناوچەی نەبێت، قەوارەیکە لاواز و گەندڵ و نادادپەرۆەر دەرھەق بەگەلی کورد لەدەرئەنجامی ئەو هاوکێشەبە درووستبوو، ئەو هاوکێشە نوێیە ناویان لێ نا فێفتی فێفتی.

وێرای شکسته‌که‌ی ساڵی ١٩٩٦ له‌ مانه‌وه‌ به‌ گرتنه‌ ده‌ستی شاری سلێمانی، سه‌رۆکی پارتی هه‌میشه‌ له‌ چاوه‌ری ده‌رفه‌تیک بوو بۆ دووباره‌ کردنه‌وه‌ی هه‌ولێکانی به‌چهند شیوازیکی حیاوازه‌وه‌، به‌لام نه‌مانی هاوپه‌یمانه‌ به‌عسیه‌که‌ی وروخانی سه‌دام حوسێن له‌ ساڵی ٢٠٠٣ وایلیکرد به‌دوای هاوپه‌یمانیکی تردابگریت. لیڤه‌دا تورکیا ئه‌و بۆشایه‌ی که‌ سه‌دام به‌جیی هیشت، پڕیکرده‌وه‌ و ئه‌ردوغان و پارتی دادپه‌روه‌ری و گه‌شه‌پێدان بوونه‌ جیگره‌وه‌ی سه‌دام و حزبی به‌عس، له‌ئه‌نجامدا به‌رژه‌وه‌ندیی هاوبه‌ش له‌نیوان هه‌ردوولا دروستبوو، له‌ریگی پارتی و سه‌رکردایه‌تیه‌که‌یدا تورکیا توانی پته‌وتر ده‌ست به‌سه‌ر موقده‌راتی هه‌رییمی کوردستاندا له‌ رووی سیاسی و ئابووری و سه‌ربازیه‌وه‌ بگریت و گه‌یشه‌ ئاوه‌ی که‌ تورکیا به‌شیوه‌یه‌کی راسته‌قینه‌ موماره‌سه‌ی مافی سه‌رپه‌رشتی و مانیدیستی راسته‌قینه‌ به‌سه‌ر هه‌رییمی کوردستان موماره‌سه‌ بکات، به‌لام بێ ئه‌وه‌ی به‌شیوه‌یه‌کی فه‌رمی رایبگه‌ینیت.

تورکيا توانی پشتیوانیی سهربازی و ئەمنی وههوالگربیی پارتی بۆخۆی مسوگەر بکات. ههرواش بوو پیشمه‌رگه‌کانی پارتی به‌شدارییان کرد له‌هی‌ش‌بردن بۆ سه‌ر پی‌گه‌کانی په‌که‌که‌ و هه‌ستان به‌ئاشکراکردنی ئەندام ولاین‌گرانی ئەو حیزبه‌ و راده‌ستیان به‌ ده‌سه‌لانی تورکيا، به‌مه‌ش پارتی هه‌ل‌بۆستێکی دژ به‌بزوتنه‌وه‌ی رزگاریی کوردی له‌ باکور و رۆژئاوا دا‌گرته‌به‌ر.

ههروههها تورکیا له زوړ بۇنه‌دا سه‌رۆکی پارتی وه‌ک ئامرازى فشارکردن له حکومه‌ته يه‌ک له‌دوای يه‌که‌کانى به‌غدا به‌کاره‌يښا
بۇدرووستکردنى ئاسته‌نگ بۆ کاره‌کانى ئه‌و حکومه‌تانه، کۆمپانیا تورکیه‌کان له رینگه‌ی چەند ریکه‌وتنیکى گومانه‌وى و ناشه‌فاف و
به‌ره‌زانه‌دى ئه‌ندامانى بنه‌ماله‌ی سه‌رۆکی پارتى توانیان به‌رخیکى زوړ هه‌رزان و به‌دره‌ له چوارچیوه‌ی نرخه‌ جیهانیه‌کان که‌ریکخراوى
ئۆپیک دیارییان ده‌کات، ده‌سته‌به‌سه‌ر چەندین گریبه‌سته‌ی نه‌وتیدا بگری‌ت، سودمه‌ندى سه‌ره‌کیش هه‌ریه‌ک له‌تورکیا وئیسراییل بوون و وه‌ک
لای هه‌موان دیاره‌ هه‌ریم له‌م سه‌ره‌کیشیه‌ سه‌ره‌رۆیانده‌ا به‌قردیکى زوړ قورسه‌وه‌ ده‌رچوو.

تورکيا هه‌لده‌دات کۆنترۆلی خۆی بۆ سه‌ر هه‌ریمی کوردستان فراوتتر بکات، رکا به‌ریه‌کی گه‌وره و زه‌ق له‌ نێوان تورکيا و ئێران له‌ سه‌رگۆرپانی عێرقدا بوونی هه‌یه، ئه‌م رکا به‌ریه‌ ریشه‌یه‌کی جیهانیه‌ و هه‌ردوو بلۆکی ئۆراسی و ئه‌تله‌نتی له‌خۆده‌گرێت، ئه‌و ناوچانه‌ی که‌ له‌ ژێر هه‌ژموونی مه‌سه‌عوود مه‌لا مسته‌فان تورکيا داگیرى کردوون ، هه‌ژه‌کانی تورکیاش له‌ ده‌یان بنکه‌ له‌ ده‌قه‌ری بادینان بوونیان هه‌یه، ده‌زگای میتی تورکیش زۆر به‌جری له‌ هه‌ریمی کوردستان ئاماده‌ن و ده‌زگای یاراستنی یارتیش هاوکارو هه‌ماهه‌نگیانه‌.

وا دياره ئەو ناوچانەى كە لەژێر ھەژموونى پارتىدايە لە ھەمانكاتدا لەژێر ھەژموونى توركياشە، بەلام ئەمە بۆ ناوچەكانى ژێر دەسەلاتى يەكیتى راست نىيە، توركيا فشارى جۆراوجۆر لە دژى سلیمانى پراكتيژه دەكات، ئاسمانى ولاتەكەى بەپرووى ئەو فروڤكانەى كە بەرەو فروكەخانەى سلیمانى ھاتووچۆ دەكەن داخست، درۆنەكانى توركيا سەرورەى ئاسمانى سلیمانى پيشیل دەكات، چەندین كەسیش لەریگەى ئەو درۆنانەو ھە كوژران بەبیانوى ئەو ھى كە ئەو كەسانە ئەندامى پەكەكەن یان لاینگر و ھاوسۆزى ئەو حیزبەن ھەر ھەھا ھەرەشە لە سەر كر دەكانى بەكیتى دەكرێت بۆ گۆرینی سیاسەتەكانیان.

دوو بهرکی و جیا بونه وهی نهوشیروان مستهفا و لهم دوايهدا ململانی له نیو سهر کرده و ئاموزاکان یه کیتی که نهفت و ماندووی کرد، به ستنه وهی سلیمانی به ههولیر و خستنی له ژیر هه ژموونی تورکیا به شیوه کی ناراسته وخو و کونترۆل کردنی ته وای ههریمی کوردستان هیواکانی تورکیا زیندوو کرده و بۆ پته وکردنی دهسه لاتهکانی به سهر کهرکوک و موسل بۆ ئه وه بتوانیت زیاتر فشار بخته سهر سیاسه تهکانی به غدا بهمه بهستی گهراندنه وهی سوننهکان و سهرانی حیزبی به عس بۆ سهر دهسه لات، بهمهش ده توانیت کارتی فشار بۆ سهر پوژئاوای کوردستان زیاتر به کار بهیت، ئه مهش به واتای پاشه کشی هه ژموونی ئیران دیت.

ههروهه زهمینه و بارودۆخیکى سهربازى له بار و نموونهى بۆ ئیسرائیل دهرهخسینیت بۆ ئهوهى گورزیکى سهربازى له ئیران و دامهزراوه سترایجیهکانى بهوشینیت، ئهمهش ههمووی بهدلى ئیدارهى ئەمریکا و یهکیى ئهروپایه، دهبیى له بیرمان نهچیت سیاسهتى دهرهوهى ئهقههه پهیهسته به ئهچیندا ئهتلهسیهکان تهناهنهت ئهگهر ئهوه یه یوندىیه پچهوانهى بهرزهوهنده نیشتمانیهکانى تورکیاش بن.

له سه‌ره‌تای سالی ۲۰۲۳ ئۆكرانيا په‌یوه‌ندییه دبلوماسیه‌كانی له‌گه‌ل ئی‌ران كه‌مكردو و سزای دريژخایه‌نی به‌سه‌ردا سه‌پاند له‌نیویاندا هه‌موو جوړه ئالوگوری بازرگانی قه‌ده‌غه‌ کرد و ئی‌رانی تۆمه‌تبار کرد به‌وه‌ی پشتگیری سهر‌بازی له‌ پرووسیا ده‌كات له‌ شه‌ری نیوان روسیا و ئۆكرانيا.

گه‌مارۆدانى كۆمارى ئیسلامى و گۆزینی رژیم و سیستهمى ئەو وڵاته‌ سیاسه‌تیکی نه‌گۆره‌ سه‌باره‌ت به‌ ئەمریکا و ده‌وله‌ته‌ قه‌له‌كه‌ی و ئیسرائیل و یه‌كیتی ئەوروپا و رژیمی ئەو وڵاته‌ عه‌ره‌بیانه‌ی كه‌ له‌ فه‌له‌كى وڵاتانی رۆژئاوا ده‌خولینه‌وه‌ وه‌یه‌كنزیكن، ئەم ده‌وله‌تانه‌، یه‌كیتی نیشتمانیی كوردستان كه‌ ئیداره‌ی پارێزگای سلیمانیی به‌ده‌سته‌، به‌ نزیک له‌ كۆمارى ئیسلامى ئی‌ران له‌رووی سیاسیه‌وه‌ له‌ قه‌له‌مده‌ده‌ن.

بیگومان حكومه‌تی ئی‌ران هه‌موو ریشوینیک بۆ به‌رگریکردن له‌وڵاته‌کی ده‌گریته‌به‌ر، ئی‌ران به‌ فه‌رمی ده‌ستبه‌رداری سیستهمی جی پى ئیسی ئەمریکی پشتراستكردوه‌ و به‌سیستهمی به‌یدۆی چینی گۆریه‌وه‌. ئەمه‌ش هه‌نگاوێکی بو‌یرانه‌یه‌له‌ شه‌ری ته‌كنه‌لوژیای به‌رده‌وامدا.

بیگومان به‌ره‌ی به‌ره‌له‌ستکاری (به‌ره‌ی مقاومه‌ت) به‌هه‌ردوو به‌شه‌ شیعە و سونیه‌كه‌یدا گورزیکی گرانى پیکه‌وت له‌ لوبنان و فه‌له‌ستین و عیراق و ئی‌ران و یه‌مه‌ن و سوریا به‌لام كۆلی نه‌داوخۆی به‌ده‌سته‌وه‌ نه‌دا و شكه‌ستی نه‌هینا و پیرای ئەوه‌ی كه‌ ئیسرائیل و ئەمه‌ریكا هه‌موو توانا سهر‌بازی و سیاسى ئابووری و پرۆیاگه‌نده‌ی میدیایى خۆیان له‌ رۆژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست به‌كاره‌ینا به‌مه‌ش هه‌موو نه‌ریت و یاسا نیوده‌وله‌تیه‌كانیان پيشیل کرد، ئەم ململانییه‌ ته‌نها له‌ رۆژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست قه‌تیس نییه‌ به‌لكو سهر‌تاپای جیهان ده‌گریته‌وه‌، ململانییه‌کی جیهانیی دريژخایه‌نه‌، جیهانیش له‌ ریگای نو‌یت‌رین ته‌كنه‌لو‌جیا و دا‌هینانی زانستیه‌وه‌ له‌ قوناغی خۆسازدان و ریکخسته‌نه‌وه‌ی نو‌یه‌ به‌سه‌رکردایه‌تی ژماره‌ی وڵاتانی تازه‌پیکه‌یشته‌وو وه‌ك وڵاتی چین و هیندستان و ئی‌ران و ئەمه‌ریكای لاتین و كشوه‌ری ئەفریقا، كوردستانیش له‌هاوكیشه‌ی ململانیی جیهانیدا خاوه‌ن هه‌له‌كه‌وته‌و یه‌ك یستراتیجیه‌ چونكه‌ کاریگه‌ریی خۆی به‌سه‌ر چوار وڵاتی خاوه‌ن سه‌نگ له‌ناوچه‌كه‌دا هه‌یه‌.

و‌پ‌ر‌ای‌ ت‌ی‌پ‌ه‌رب‌و‌ونی‌ ۳۲‌ س‌ال‌ به‌سه‌ر‌ پ‌یکه‌ینانی‌ ده‌سه‌لاتی‌ کوردی‌ كه‌ هه‌تاكو‌ ئ‌ی‌ستا‌ سی‌اسه‌ت‌ به‌پ‌ی‌ی‌ ل‌وژیکی‌ چه‌ته‌گرایی‌ و‌ چه‌ك‌داریدا‌ پ‌راكتیزه‌ ده‌كات،‌ پ‌ی‌موانیه‌ ژیرانه‌ ب‌یت‌ گه‌ر‌ ئەو‌ ده‌سه‌لاته‌،‌ خۆی‌ به‌ سی‌اسه‌تی‌ ده‌وله‌تانی‌ ث‌قلیمی‌ یان‌ به‌ سی‌اسه‌تی‌ جه‌مه‌سه‌رگه‌رای‌ی‌ زه‌له‌یزه‌كانه‌وه‌ ت‌ی‌وه‌گ‌ل‌ی‌ن‌یت‌.

گریمان جه‌مه‌سه‌ریکی‌ دیاری‌ کراو‌ براوه‌ی‌ جه‌نگه‌كه‌ ده‌ب‌یت‌ و‌ سه‌رک‌یشی‌ جیهانی‌ ده‌كات‌ و‌ ده‌ب‌یت‌ ب‌چه‌پ‌الیه‌وه‌، به‌لام‌ ده‌سه‌لاتی‌ کوردی‌ ه‌یشتا‌ ئاماده‌ نییه‌ ب‌چ‌یت‌ه‌ ناو‌ هه‌ر‌ هاوپه‌یمانیه‌تی‌ نیوده‌وله‌تی‌ یاخود‌ ث‌قلیمی‌، چونكه‌ ده‌سه‌لاتی‌ کوردی‌ ت‌ائ‌ی‌ستا‌ ئ‌اسۆی‌ سیاسى‌ و‌ س‌تراتیجی‌ ب‌چوکه‌ و‌ روحیه‌تی‌ جاشایه‌تی‌ و‌به‌رک‌ی‌گ‌راوی‌ ت‌ی‌یدا‌ بال‌ایه‌.

ئه‌داو‌ ئەزموونی‌ ده‌سه‌لاتی‌ کوردی‌ چ‌ له‌ سه‌ر‌ ئ‌استی‌ حکومه‌ت‌ و‌ په‌رله‌مان‌ و‌ چ‌ له‌سه‌ر‌ ئ‌استی‌ ده‌سه‌لاتی‌ دادوه‌ری‌ له‌ میانی‌ ۳۰‌ س‌الی‌ ر‌اب‌ردوو‌ به‌سه‌ بۆ‌ زانینی‌ ئ‌استی‌ گه‌نده‌له‌یی‌ ئەو‌ ده‌سه‌لاته‌ و‌ ئ‌اشنا‌ بوون‌ بۆ‌ حوکمرانی‌ به‌لكو‌ ئەم‌ ده‌سه‌لاته‌ مه‌ترسی‌ له‌ سه‌ر‌ داها‌تووی‌ گه‌لی‌ کورد‌ و‌ ده‌سته‌كه‌وته‌کانی‌ پ‌یکه‌ده‌ه‌ی‌ن‌یت‌.

ناردنی تیمیکی بچووک بۆ ئۆكرانيا بۆ مه‌شق و پ‌اه‌ی‌نان له‌سه‌ر به‌كاره‌ینانی فرۆكه‌ی بیفرۆكه‌وان، به‌ ئامانجی لی‌دانى قه‌واره‌یه‌کی کوردی له‌ دلی شارى سلیمانی، ده‌كه‌ویته‌ چوارچ‌یه‌ی "خۆ له‌ناوبردن". ئایا ئی‌مه‌ له‌ب‌ری دوژمنه‌كانمانه‌وه‌ چو‌وینه‌ته‌ قوناغی‌کی خۆ له‌ناوبردنه‌وه‌؟.